

СТАНОВИЩЕ

за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“

по направление: „Кинознание, киноизкуство и телевизия“

на Деница Петрова

НАТФИЗ „Кр. Сарафов“, Факултет „Екранни изкуства“,

Катедра „Кинознание и драматургия“

от доц. д-р Радостина Нейкова

Институт за изследване на изкуствата – БАН

Деница Петрова предлага за докторската си защита научно изследване „Трансформация на филмовата аудитория в новите медии“ с обем от 120 страници, заедно с още 25 страници библиография, филмография и приложения.

Докторантката прави опит за аналитично осмисляне, систематизиране и съпоставяне на територия на филмовата аудитория и екранна рецепция в условията на традиционните и новите медии. Обект на анализите ѝ е изследване на същността, появата, развитието и трансформацията на екранна аудитория „като звено от комуникативния процес“ (с. 6) до и в съвременето ни. Както и „трансформациите в позиционирането на зрителя“ (с. 6) в екранната комуникация в контекста на дигитална среда. Осмисляне на конкретиката на филмовата аудитория и нейната трансформация са последователно обвързани с характеризирането на комуникация зрител – екран, концепциите за реализъм на екрана, изследване на телевизията и новие медии, промяната на филмовата аудитория вследствие появата на същите тези нови медии и др. В текста е направено изследване на отличителни черти и художествени параметри на важни за историята на екранното изкуство събития, филмови произведения, комуникативна среда и рефлексии, нови медийни канали, дигитална среда, екранна рецепция и др.

Територията на трансформацията на филмовата аудитория в новите медии е интересна и по-обстойно разработвана област едва в последно време в нашата научна литература. Прави добро впечатление, че докторантката се опитва да теоретизира проблема, като анализира именно ключови примери на тази трансформация.

В дисертационния си труд Деница Петрова изследва обширен брой литературни материали и екранни произведения. Посочени и анализирани са имена на водещи автори като: Лев Манович, Т. Адорно, Томас Кемпбъл, А. Базен, Жан-Люк Годар, Валтер Бенямин, Кристиан Мец и др. е Изследвани са реферативни публикации по проблема и в български специализирани текстове на: Божидар Манов, Вера Найденова, Владимир Михайлов, Михаил Мелтев, Мая Димитрова и др. В дисертационния си труд Деница Петрова анализира обемен материал – осъществено е добро проучване на различни модели на трансформация на филмовата аудитория в новите медии. Реализацията на задачата в научното изследване може да бъде плодотворно приложима в продължение на анализите в съответната област.

Структурата на работата е разгърната в две обширни части, включващи множество подглави, въведение и заключение.

В първата част, подразделена в 5 глави, са разгледани основните ключови моменти на комуникацията зрител – екран преди появата на новите медии. Анализирани са важни изследвания за спецификата на екранната рецепция в преддигиталната епоха, въведени са различни предпоставки за достигане до трансформацията на филмовата аудитория в съвременното ни.

Голяма част от текста ни запознава по-скоро с исторически факти от появата и развитието на киното като събития, автори, тенденции и изкуство, но приемам тази информация като нужна за осмислянето на трансформациите във филмовата аудитория. Съпоставката на тези процеси във времето е немислима без количеството факти за състоянието на проблема в различните етапи.

Интересни са и съпоставителните анализи, като този, в който докторантката осмисля прехвърлянето на идеите на Валтер Бенямин за „разрушаване на аурата на произведението“ (с. 41) и промяна в същността на изкуството в съвременното ни.

Следващата част на дисертационния труд „Новите медийни канали в дигитална комуникативна среда“ Деница Петрова се състои от осем глави и изследва различни форми и специфични характеристики в развитието на филмовата аудитория в новата среда. Продуктивни са изследванията на авторката за основните специфики на същата тази трансформираща се екранна аудитория; за промените в следствие на появата и развитието на телевизията и на новите медии; за същността и метаморфозата на комуникацията: екран – зрител, за спецификата на проблема при детска публика и др.

„В ерата на постмодерната култура, читателят/зрителят не е само един обикновен консуматор, а по-скоро “свободен” интерпретатор на произведението, по този начин поставящ начало на множество и разнообразни варианти на интерпретация.“ анализира Деница Петрова на стр. 65.

Едни от най-интересните и приноси глави за мен са: „Промяна в комуникативния процес между произведението и зрителя“, „Трансформация на филмовата аудитория вследствие появата на новите медии“, както и съпоставителните анализи за разпределението на зрители според екранно съдържание в Германия, Франция, Великобритания, България и др.

Приемам за приноси наблюденията на Деница Петрова върху рецептивната ситуация в условията на традиционни и нови екранни медии и създадените концептуални взаимовръзки. Смятам, че приноси са и разсъжденията ѝ в областта на изследване на трансформацията в активното възприятие на филмовата публика „в контекста на актуалната медийна реалност“ на базата на научните изследвания в България.

Деница Петрова е изпълнил задачата, която си поставя като цел на дисертационния труд и предлага цялостен и интересен поглед върху заявената тема. Давам своята положителна оценка за труда на докторантката.

В заключение, гласувам с „Да“ за присъждането на образователна и научна степен
“доктор“ на Деница Петрова.

доц. д-р Радостина Нейкова